

Maandag 6 januari 2025

Bruggen in Nederland 1868-1982. 'van pijlers, bogen en klinknagels'

Presentatie Jan Tromp

Over spoorbruggen is in de loop der jaren veel geschreven, maar meestal over een enkele brug of een enkele periode. Zo is van de eerste brug van Culemborg uit 1868 veel bekend maar over de tegelijkertijd aangelegde bruggen bij Zaltbommel en Hedel veel minder. Ook is veel over de periode van de Tweede Wereldoorlog beschreven, maar een overzicht over de ontwikkelingen bij spoorbruggen over een langere periode ontbreekt tot nu toe. In deze voordracht wordt een beeld gegeven van de lotgevallen van een aantal van deze bruggen vanaf de invoering van de Spoorwegwet in 1860 tot en met de vervanging van de eerste brug bij Culemborg in 1982. Aan de orde komt onder meer de overbrugging van de grote rivieren tussen 1866 en 1872: bij Culemborg over de Lek, over de Waal bij Zaltbommel, over de Maas bij Hedel en over het Hollands Diep bij Moerdijk. Een apart deel is gewijd aan de constructie van zowel de onderbouw met de funderingen als de bovenbouw. Daarna zijn de vervanging van de Moerdijkbrug in 1954 en Dordrecht 1970 aan de beurt, evenals de lotgevallen van een aantal andere, belangrijke spoorbruggen, zoals de tweede Hembrug uit 1903 en de brug bij Oosterbeek uit 1879.

Ook wordt een kijkje genomen in Madurodam en op enkele plaatsen in het buitenland.

De bouw van de bruggen bij Zaltbommel (1931-1933): verkeersbrug en tweede spoor.

Maandag 3 februari 2025

"Van liefhebber naar beroeps en retour"

Presentatie Frans Groenewegen

Het zou zomaar kunnen dat belangstelling voor 'het spoor' in je genen zou kunnen zitten.

Vandaar dat deze avond een persoonlijk verhaal is waarbij hobby en uiteindelijk een spoorse loopbaan hand in hand gaan, of – om bij de juiste terminologie te blijven – gekoppeld zijn.

Al op zeer jonge leeftijd de bijnaam 'meester' verwerven duidt daar op.

Geboren in Leiden, enige tijd in Barneveld gewoond en vervolgens naar Zuid-Limburg verhuisd en daar op typisch Limburgse wijze op enig moment bij NS in dienst gekomen bleek dat laatste nog maar het begin te zijn.

In de loop van de volgende 45 jaar speelde de goederenwereld een belangrijke rol, aanvankelijk bij NS, later vanwege de opsplitsing in de jaren '90 bij Railpro. Een spoorwonderneming optuigen bij een spooraanemer met machines die Nederland nooit eerder gezien had was een volgende stap.

En, als je als zodanig met je locs en wagens klant wordt bij een particuliere werkplaats, behoort een overstap naar dat bedrijf natuurlijk ook tot de mogelijkheden.

Dat een onbekende persoon ergens op de achtergrond verantwoordelijk was voor de nodige -deels ook zichtbare – veranderingen in de spoorwereld, dat wordt in de loop van de presentatie verteld. Aan alles komt een eind en dat is na 45 jaar het geval en dus: retour naar de liefhebberij.

Maandag 3 maart 2025

**Spoorweg rondreis door Cuba
Presentatie Bram Stelling**

Met de Engelse organisatie 'Locomotive Club of Great Britain' heb ik in 2018 een rail rondreis door Cuba gemaakt. Cuba is lange tijd bij spoorwegliefhebbers bekend geweest vanwege de unieke collectie van vooral in de Verenigde Staten gebouwde stoomlocomotieven, die voornamelijk werkzaam waren bij de suikerindustrie. De suikerfabrieken bestonden omdat de Sovjet Unie de suikerproductie afnam. Toen deze in 1989 ophield te bestaan was het ook afgelopen met de stoom omdat de meeste fabrieken gesloten werden. Er zijn geen suikerfabrieken meer met actieve stoom.

Wel zijn veel stoomlocomotieven bewaard gebleven bij de fabrieken in de vorm van musea, waar

veel locomotieven netjes staan opgesteld met beschrijving.

Ook zijn stoomlocomotieven nog actief voor het houden van excursies. In parken en op willekeurige plaatsen langs de weg kun je locomotieven vinden als monument. Er zijn nog actieve fabrieken die gebruikmaken van diesellocomotieven. Dit allemaal krijgt de aandacht.

De nationale spoorwegen komen ook aan bod met diverse typen diesellocomotieven, nu veelal gebouwd in China, maar ook gebouwd in de Verenigde Staten en Europa.

De rest van Cuba is ook interessant genoeg om te laten zien, zoals historische steden en veel Amerikaanse luxe auto's uit de vijftiger jaren die een bijzondere attractie zijn.

Maandag 7 april 2025

**Alles is verdwenen of veranderd. Een reis door Nederland in zwartwit
Presentatie Peter van der Vlist**

Tientallen van zijn zwartwit foto's, allemaal gemaakt in de periode 1965 – 1985, worden via de beamer vertoond door Peter van der Vlist. We kijken op diverse stations en emplacements naar het vele dat daar inmiddels is verdwenen of in ieder geval geheel veranderd. Verdwenen zijn bijvoorbeeld elektrisch materieeltypen als mat'36, '40, '46, '54 en '64. Weliswaar verdwenen van het nationale spoorwegnet, maar in ons Spoorwegmuseum zijn vertegenwoordigers bewaard gebleven. Helaas niet het mat '40, dat dan weer wel. Ook al het romantische dieselmaterieel is verdwenen, van DE1 tot

DE5. Gelukkig is DE1 41 bewaard gebleven als vertegenwoordiger van het park Blauwe Engelen uit de jaren vijftig. Verdwenen zijn de verschillende series elektrische en dieselelektrische locomotieven waar gelukkig van elke serie een vertegenwoordiger bewaard is gebleven.

Maar we zien ook plaatjes van de Franse proefloc (de voorbode van onze 1600), de 627 008 van de DB (de voorbode van onze Wadloper), de komst van de eerste Sprinter en IC3 en de eerste dagen van de Zoetermeerlijn. Herinneringen van een toen beginnende spoorbelangstellende aan een boeiende periode waar u deze avond van kan meegenieten.

Maandag 12 mei 2025

Stoom in de Harz

Presentatie Martin Bos en Paul Muré

loc 99 7222-5 + loc 99 6001 met trein 14443 Wernigerode - Benneckenstein tussen Steinerne Renne en Drei Annen Hohne, 29 mei 1992. Foto: Paul Muré

Al in de DDR-tijd trokken de stoomtreinen in de Harz veel liefhebbers, ondanks dat het traject van Schierke naar de Brocken toen niet toegankelijk was. Een bijzonderheid was in 1984 de heropening voor reizigersvervoer van de nieuwe verbinding tussen Strassberg en Stiege, waarmee de Selketalbahn en de Harzquerbahn opnieuw met elkaar verbonden werden. Toen de muur in 1989 viel zullen weinigen gedacht hebben dat de stoomtractie in de Harz tot in de huidige tijd zou overleven.

De heropening van de lijn naar de Brocken in september 1991 bleek al meteen een enorme publiekstrekker, waar de exploitatie van het net grotendeels op drijft, vooral ook financieel. Na de overdracht van het lijnennet door de toenmalige Deutsche

Reichsbahn aan de Harzer Schmalspurbahnen begon op 1 februari 1993 definitief een nieuwe tijd. In 2006 werd zelfs nog een nieuw traject geopend: de lijn van Gernrode naar Quedlinburg, waardoor de smalspoortreinen konden doorrijden naar het fraaie stadje Quedlinburg.

Uw presentatoren hebben – los van elkaar – in verschillende periodes de Harz bezocht. De beelden geven de ontwikkeling weer die het lijnennet sinds 1979 heeft doorgemaakt. We bereizen het gehele net, inclusief de Selketalbahn en krijgen een goede indruk van de omgeving en de sfeer waarin de treinen rijden, in verschillende seizoenen. Uiteraard wordt ook aandacht besteed aan de stations en het materieel, soms ook diesel. Tot besluit vertoont Paul Muré een filmische sfeerimpressie van een stoomrit van Quedlinburg via Alexisbad, Eisfelder Talmühle en Drei Annen Hohne naar de top van de Brocken, waar we in een ijzige winterse sfeer aankomen.

NVBS afd. Utrecht organiseert van september tot en met mei bijeenkomsten. Deze avonden worden gehouden in het Stiltecentrum op Hoog Catharijne, vlakbij station Utrecht Centraal. Vanuit de stationshal loop je richting centrum / Hoog Catharijne (HC). Steek het plein tussen het station en HC over. In HC hou je rechts aan en vervolgens weer schuin rechts richting Moreelse Park. Na circa 100 meter vind je aan de linker kant, net voor Bakker Bart, het Stiltecentrum.

De zaal is open vanaf 19.00 uur. Aan de bar zijn koffie, thee of een drankje verkrijgbaar.

Het programma begint om 19.45 uur en duurt tot uiterlijk 22.30 uur.

De toegang gedraagt €4,00 per persoon.

Bereikbaar met alle treinen van/naar Utrecht Centraal. Buslijnen 3 en 28 van U-OV stoppen op busstation Centrumzijde halte A, de overige lijnen op busstation Jaarbeurszijde, haltes C en D.

In de buurt is heel duur parkeren mogelijk in een van de parkeergarages langs de Catharijnesingel of Rijnkade.

Voorzitter Peter Doove.

Secretaris/Penningmeester Mar de Klerk.

utrecht@nvbs.com

Interesse in nieuws? Verenigingsnieuws, nieuw in de winkel, bibliotheek en archief. Reistips en de Railagenda. Het zoekplaatje en nog veel meer. Meld je aan voor de gratis nieuwsbrief NVBS Actueel via de website www.NVBS.com informatie en aanmelden.

Passie voor Spoor

Nederlandse Vereniging van
Belangstellenden in het
Spoor- en tramwegwezen

www.nvbs.com

NVBS Utrecht

Programma voorjaar 2025

Maandag 3 maart 2025. Spoorweg rondreis door Cuba. Presentatie Bram Stelling

De **NVBS** is een vereniging van en voor spoor- en trambelangstellenden: mensen met passie voor spoor! Meer dan 20 regionale afdelingen organiseren veelal maandelijks interessante presentaties door boeiende sprekers. Elke maand verschijnt het fraai geïllustreerde blad 'Op de Rails' en op de website <http://www.nvbs.com> staat actuele informatie over de activiteiten van de vereniging. Regelmatig worden excursies en buitenlandse reizen georganiseerd en de afdeling. De NVBS Winkel heeft een groot assortiment boeken en dvd's over railverkeer. Wie boeken en documentatie zoekt, kan terecht bij de NVBS Bibliotheek en de enorme collecties foto's en documenten. De Winkel, de Bibliotheek en de documentatiecentra zijn gevestigd in 'NVBS Centraal', een gezellige ontmoetingsplaats voor spoorhobbyisten in het stationsgebouw van Amersfoort, Stationsplein 47. U vindt de locatie aan de stadszijde van de hoofduitgang, daar links en bij de eerste ingang naar binnen. U bent van harte welkom!